

Korte, maar hevige, uitbraak eHealth-virus in Nederland in week 5

Het zal in medisch Nederland weinigen ontgaan zijn dat er deze week(week 5) een korte maar heftige uitbraak plaats vindt van het eHealth-virus. Zozeer zelfs, dat er sprake was van een heuse [eHealth-week](#). Kortstondig is er in deze week een epidemische verheffing te zien in het aantal publicaties over eHealth op Twitter, boven de grens van 5,8 op de 10.000 tweets. Opvallend daarbij, evenals trouwens bij eerdere uitbraken van het eHealth-virus, is het aandeel dat het ministerie van VWS daarin heeft. In de stortvloed van berichtgeving op Twitter vallen de ziekteverschijnselen bij de betrokkenen op. Emotionele veranderingen, maar ook gedragsveranderingen zijn waarneembaar. Overigens ook stoornissen in het beoordelingsvermogen van de werkelijkheid. De heftigheid van de uitbraak lijkt enigszins onverwacht. Voor de insider was die voorspelbaar vanwege [het veranderen van de definitie van het begrip eHealth in 2019](#).

Besmettingen

In Zuid-Holland was er een besmettingshaard te zien in het Circustheater in Scheveningen(Den Haag). Bijna 1000 eHealth-adepten waren daar bijeen voor de aftrap van de eHealth-week. Jawel ik doel op [de ICtHealth-openingsmanifestatie](#). Op de overige dagen van week 5 kon men een verspreiding van het eHealth-virus zien over het hele land, volgens een tevoren georkestreerd patroon.

Ziekteverschijnselen

De meest opvallende ziekteverschijnselen zijn:

- De blijmoedigheid waarmee makers van apps of webapplicaties die onder de nieuwe brede definitie van eHealth vallen hun waar aanprijzen. Tegelijk ook de blijmoedigheid waarmee de bewindsman van VWS voor de zorg die makers tegemoet treedt. [Vaak is hun optreden gezamenlijk](#).
- Het ontbreken van inzicht geven in de kosten van de gepresenteerde eHealth-toepassingen. Het lijkt alsof het allemaal niets kost. Het zijn echter meerkosten die ook uit de zorggelden betaald dienen te worden,
- Het grenzeloze cyber-optimisme waarmee zowel de makers als ook vertegenwoordigers van het ministerie van VWS de prestaties van de apps/webapplicaties/etc beschrijven.

Verdere verschijnselen

- Het verdwijnen van normale oordeelsvorming. Een goed voorbeeld was de secretaris-generaal van VWS, Erik Gerritsen. Die stelde in een tweet dat een bepaalde applicatie of meerdere de jeugdhulp beter kon maken of [zelfs overbodig](#).
- Hyperactief gedrag als prodromaal verschijnsel. Bij diezelfde secretaris generaal was voor aanvang van de eHealth-week hyperactief gedrag te zien à la Emile Ratelband. [De video met de magische woorden "Doen, doen, doen"](#) toont dit gedrag.
- Minister Bruno Bruins komt in een tweet over een bezoek aan een zorg-ICT minded huisartspraktijk tot de zeer opmerkelijke uitspraak dat je [een betere dokter kunt zijn door gebruik van eHealth](#).

Optisch bedrog

De uitbraak is dit jaar heftiger. Maar dat is het gevolg van optisch bedrog. In het voorjaar van 2019 maakte het elektronische standaardisatie-instituut voor de zorg, Nictiz, bekend dat zij [de definitie van eHealth wijzigde](#). Het was niet meer: **“eHealth is het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, en met name Internettechnologie, om gezondheid en gezondheidszorg te ondersteunen”**. **Het werd:** **“eHealth is de toepassing van zowel digitale informatie als communicatie om de gezondheid en gezondheidszorg te ondersteunen en/of te verbeteren.”**

Gevolg herdefinitie

Door het herdefiniëren van eHealth is wat onder het bereik van dit begrip valt opeens totaal anders. Het wegvallen van het woord “nieuw” betekent dat opeens al vele jaren bestaande HuisartsInformatieSystemen (HIS-sen), KetenInformatieSystemen (KIS-sen), ZiekenhuisInformatieSystemen (ZIS-sen) en ApotheekInformatieSystemen (AIS-sen) ook onder dit begrip gaan vallen. Kleine mutaties in de functionaliteit ervan kunnen nu opeens als eHealth gelabeld worden. Ook de vervanging van het begrip “ICT” in de definitie door “digitale toepassingen” maakt dat er opeens veel meer zaken onder de definitie vallen. [Alles wat niet analoog werkt is opeens eHealth.](#)

Immuun

Te midden van de eHealth-gekte in deze uitbraakweek zijn er ook personen die immuun zijn voor de druk die middels eHealth op het zorgveld uitgeoefend wordt. Jochen Cals, huisarts en hoogleraar Effectieve Diagnostiek in de Huisartsgeneeskunde aan de vakgroep Huisartsgeneeskunde van de Universiteit Maastricht is er zo één. In [een blog op 28 januari 2019](#) met de kop “EHealth, i-dioot.” geeft hij duidelijk aan wat er raar is

aan de eHealth-gekte van deze week. Zonder het expliciet te noemen wijst hij ook op de gevolgen van de veranderingen van de definitie zoals ik hierboven beschreef. [In het Algemeen Dagblad verscheen op 30 januari 2019](#) een artikel met de kop “Advies: Vertrouw niet blind op gezondheidsapps”. Daarin kwam ook prof.dr. Maartje Schermer aan het woord. Zij is hoogleraar filosofie van de geneeskunde aan het Erasmus MC en tevens voorzitter van het Centrum voor Ethiek en Gezondheid. Zij laat een duidelijk genuanceerd geluid horen en benoemt de negatieve en moeizame kanten aan eHealth. Het komt [tot uiting in een rapport](#) dat zij namens het Centrum aanbood aan minister Bruins. De titel: “Niet blind vertrouwen op gezondheidsapps en wearables”.

Geen tegenstander ICT in zorg

Ook ik beschouw mij immuun voor het eHealth-virus, hetgeen de geregelde bezoeker van deze website wel zal beseffen. Geenszins ben ik echter een tegenstander van het gebruik van ICT-techniek en digitale toepassingen in de zorg. Wel zie ik problemen in het in een circustheater bij elkaar brengen van eHealth-propagandisten, die op het veld pusherig en hijgerig overkomt. Organische groei, zorg voor bewezen validiteit, inpasbaarheid in werkprocessen dat zijn de kernwoorden voor een ontwikkeling zoals ik die zie.

En de epidemie? Die waait na 1 februari weer over en levert de rest van het jaar het gebruikelijke achtergrond-geruis op.

Tot zover dit eHealth-uitbraak-bulletin.

W.J. Jongejan, 31 januari 2020

Image by [Gerd Altmann](#) from [Pixabay](#)